

ГРАЖДАНСКА КОНВЕНЦИЯ за корупцията

Ратифицирана със закон, приет от 38-то НС на 10.05.2000 г. - ДВ, бр. 42 от 23.05.2000 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 102 от 21.11.2003 г., в сила за Република България от 1.11.2003 г.

Име на акта на английски език: Civil Law Convention on Corruption

ПРЕАМБЮЛ

Държавите - членки на Съвета на Европа, другите държави и Европейската общност, подписали тази конвенция,

смятайки, че целта на Съвета на Европа е осъществяването на по-тясно единство между неговите членове;

съзнавайки значимостта на укрепването на международното сътрудничество в борбата с корупцията;

подчертавайки, че корупцията представлява голяма заплаха за правовата държава, демокрацията и правата на човека, справедливостта и социалното правосъдие, възпрепятства икономическото развитие и заплашва правилното и лоялно функциониране на пазарните икономики;

отчитайки отрицателните финансови последици от корупцията върху физическите лица, предприятията, държавите, както и върху международните институции;

убедени, че е от голяма важност гражданското право да допринесе в борбата с корупцията, като даде възможност на лицата, претърпели вреди, да получат справедливо обезщетение;

припомняйки заключенията и резолюциите на 19-ата (Малта, 1994 г.), 221-та (Чешка република, 1997 г.) и 22-ата (Молдова, 1999 г.) конференция на европейските министри на правосъдието;

имайки предвид Програмата за действие срещу корупцията, приета от Съвета на министрите през ноември 1996 г.,

вземайки под внимание Резолюция (97) 24 за 20-те ръководни принципа в борбата с корупцията, приета от Комитета на министрите през ноември 1997 г. на неговата 101-ва сесия, и Резолюция (98) 7, разрешаваща приемането на частичното и разширено Споразумение за създаване на Групата държави срещу корупцията (GRECO), приета от Комитета на министрите през май 1998 г. на неговата 102-ра сесия, и Резолюция (99) 5 за създаване на GRECO, приета на 1 май 1999 г.;

припомняйки Заключителната декларация и Плана за действие, приети от

държавните и правителствените ръководители на държавите - членки на Съвета на Европа, на тяхната 2-ра среща на върха в Страсбург през октомври 1997 г.;

се споразумяха за следното:

Глава I

МЕРКИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПРЕДПРИЕТИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

Член 1

Цел

Всяка страна предвижда във вътрешния закон ефективни средства за лицата, претърпели вреди в резултат на актове на корупция, които да позволят на тези лица да защитят техните права и интереси, включително възможността да получат обезщетение за вредите.

Член 2

Определение за корупция

За целите на тази Конвенция "корупция" е искането, предлагането, даването или приемането, пряко или косвено, на подкуп или всяка друга наследваща се облага или обещаването на такава, което засяга надлежното изпълнение на някое задължение или поведението, което се изисква от приемащия подкупа, неполагащата се облага или обещаването на такава.

Член 3

Обезщетение на вредите

1. Всяка страна предвижда във вътрешния закон право на иск за лицата, претърпели вреди в резултат на корупция, за да получат пълно обезщетение на тези вреди.

2. Това обезщетение може да обхваща претърпени загуби, пропуснати ползи и неимуществени вреди.

Член 4

Отговорност

1. Всяка страна предвижда във вътрешния закон следните условия за обезщетение на вредата:

i) ответникът е извършил или разрешил извършването на акт на корупция, или е пропуснал да предприеме съответстващи мерки за предотвратяване на акта на корупция;

ii) ищецът е претърпял вреда; и

iii) съществува причинно-следствена връзка между акта на корупция и вредата.

2. Всяка страна предвижда във вътрешния закон, че ако няколко ответници са отговорни за вредите, които са резултат от един и същ акт на корупция, те носят солидарна отговорност.

Член 5

Отговорност на държавата

Всяка страна по конвенцията предвижда във вътрешния закон подходящи процедури, позволяващи на лицата, претърпели вреда в резултат на акт на корупция, извършен от неин държавен служител при изпълнение на служебните му задължения, да предявят иск за обезщетение срещу държавата, или в случай, когато страната по конвенцията не е държава - срещу съответните власти на тази страна.

Член 6

Съпричиняване

Всяка страна по конвенцията предвижда във вътрешния закон, че обезщетението може да бъде намалено или не се дължи, като се вземат предвид всички обстоятелства, ако ищецът виновен е допринесъл за увреждането или за неговото отежняване.

Член 7

Давностни срокове

Всяка страна предвижда във вътрешния закон давностен срок за иска за обезщетение, който е не по-малък от три години считано от деня, в който лицето, претърпяло вредата, е узнало или е трябвало да узнае за настъпването на вредата или за акта на корупция, както и самоличността на отговорното лице. Независимо от това производството не може да бъде започнато след изтичането на давностен срок, по-голям от 10 години считано от датата на извършване на акта на корупция.

Член 8

Действителност на договорите

1. Всяка страна предвижда във вътрешния закон, че договор или клауза в договор, имащи за предмет акт на корупция, са недействителни.

2. Всяка страна предвижда във вътрешния закон възможност за страните по договор, чието съгласие е било опорочено от акт на корупция, да искат от съда обявяване на договора за недействителен, без това да засяга правото им да предявят иск за обезщетение.

Член 9

Защита на служителите

Всяка страна предвижда във вътрешния закон подходяща защита срещу всякакви неоправдани санкции спрямо служители, които имат достатъчно основания да подозират извършването на акт на корупция и добросъвестно уведомяват за това компетентните лица или власти.

Член 10

Счетоводна отчетност и одит

1. Всяка страна предприема във вътрешния закон всички необходими мерки за това годишните счетоводни отчети на фирмите да бъдат съставени ясно и да представят вярно и честно финансовото състояние на фирмите.

2. С оглед предотвратяване актове на корупция всяка страна предвижда във вътрешния закон одиторите да потвърждават, че годишните счетоводни отчети дават вярна и честна представа за финансовото състояние на фирмите.

Член 11

Събиране на доказателства

Всяка страна предвижда във вътрешния закон ефективни процедури за събиране на доказателства в гражданското производство, започнато по повод акт на корупция.

Член 12

Обезпечителни мерки

Всяка страна предвижда във вътрешния закон такива съдебни обезпечителни мерки, които да защитят правата и интересите на страните в гражданското производство, започнато по повод акт на корупция.

Глава II

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРИЛАГАНЕТО

Член 13

Международно сътрудничество

Страните си сътрудничат ефективно по въпросите, свързани с гражданското производство в случаите на корупция, в частност във връзка с връчването на документи, събирането на доказателства в чужбина, подсъдността, признаването и изпълнението на чужди съдебни решения и разноските, в съответствие с разпоредбите на съответните международни договори за международно сътрудничество по граждански и търговски дела, по които те са страни, както и в съответствие с вътрешното им право.

Член 14

Наблюдение

Групата държави срещу корупцията наблюдава прилагането на тази конвенция от страните.

Глава III ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Подписване и влизане в сила

1. Тази конвенция е открита за подписване от държавите - членки на Съвета на Европа, от държави нечленки, участвали в нейното изготвяне, и от Европейската общност.

2. Конвенцията подлежи на ратификация, приемане или одобрение. Документите за ратификация, приемане или одобрение се депозират при Генералния секретар на Съвета на Европа.

3. Тази конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата, на която 14 държави, подписали конвенцията, са изразили съгласието си да се обвържат с нея в съответствие с разпоредбата на ал. 1. Всяка държава, подписала конвенцията, която не е член на Групата държави срещу корупцията, по време на ратифицирането, приемането или одобрението, става автоматично неин член към датата на влизане в сила на конвенцията по отношение на нея.

4. По отношение на всяка подписала държава, която впоследствие изрази съгласие да се обвърже с нея, конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на изразяване на това съгласие да се обвърже с конвенцията, в съответствие с разпоредбите на ал.1. Всяка подписала държава, която не е член на Групата държави срещу корупцията по време на ратифицирането, приемането или одобрението, става автоматично неин член на датата на влизане на конвенцията в сила по отношение на нея.

5. Условието за участие на Европейската общност в Групата държави срещу корупцията ще бъдат определени, ако е необходимо, с общо споразумение с Европейската общност.

Член 16

Присъединяване към конвенцията

1. След влизането на тази конвенция в сила Комитетът на министрите на Съвета на Европа, след като се консултира със страните по конвенцията, може да покани всяка държава, която не е член на Съвета на Европа и не е участвала в нейното изготвяне, да се присъедини към тази конвенция, с решение, взето с мнозинството, предвидено в член 20.d на Статута на Съвета на Европа и с единодушно гласуване на представителите на страните, имащи право да заседават в комитета.

2. По отношение на всяка присъединила се държава конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на депозиране на документа за присъединяване при Генералния секретар на Съвета на Европа. Всяка присъединила се държава автоматично става член на Групата държави срещу корупцията, ако тя не е вече член по време на присъединяването, на датата, на която конвенцията влиза в сила по отношение на нея.

Член 17

Резерви

Никакви резерви не могат да бъдат направени по която и да е от разпоредбите на тази конвенция.

Член 18

Териториално прилагане

1. Всяка страна или Европейската общност по време на подписването или депозирането на документите за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване може да определи територията или териториите, за които се прилага тази конвенция.

2. Всяка страна може по всяко време след това с декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да разшири прилагането на тази конвенция за всяка друга територия, посочена в декларацията. По отношение на тази територия Конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаването на тази декларация от Генералния секретар.

3. Всяка декларация, направена в съответствие с предходните две алинеи, може да бъде оттеглена по отношение на която и да е от посочените в нея територии с уведомление, адресирано до Генералния секретар. Оттеглянето влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване на това

уведомление от Генералния секретар.

Член 19

Отношение с други договори и споразумения

1. Тази конвенция не засяга правата и задълженията, произтичащи от международни многостранни договори, отнасящи се до специални въпроси.

2. Страните по конвенцията могат да сключват помежду си двустранни или многостранни споразумения по въпроси, уредени в тази конвенция, с цел допълване или укрепване на нейните разпоредби или улесняване прилагането на залегналите в нея принципи или, без да се засягат целите и принципите на тази конвенция, да се подчинят на правилата в рамките на специалната система, която е задължителна към момента на откриване на конвенцията за подписване.

3. Ако две или повече страни вече са сключили споразумение или договор по въпрос, който е уреден в тази конвенция, или по друг начин са установили отношения по този въпрос, те могат да прилагат споразумението или договора или съответно да уреждат тези отношения вместо тази конвенция.

Член 20

Изменения

1. Изменения на тази конвенция могат да бъдат предлагани от всяка страна и Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява за това държавите - членки на Съвета на Европа, държавите нечленки, които са участвали в изготвянето на конвенцията, Европейската общност, както и всяка държава, която се е присъединила или е била поканена да се присъедини към тази конвенция съгласно разпоредбите на чл. 16 .

2. Всяко изменение, предложено от някоя страна, се изпраща на Европейския комитет по правно сътрудничество (CDCJ), който представя своето становище по предложеното изменение на Комитета на министрите.

3. Комитетът на министрите разглежда предложеното изменение и представеното становище на Европейския комитет по правно сътрудничество и след като се консултира с държавите нечленки, които са страни по Конвенцията, може да одобри изменението.

4. Текстът на всяко изменение, одобрено от Комитета на министрите съгласно ал. 3 на този член, се изпраща на страните за приемане.

5. Всяко изменение, одобрено съгласно ал. 3 на този член, влиза в сила на 30-ия ден след като всички страни са уведомили Генералния секретар за приемането му.

Член 21

Уреждане на спорове

1. Европейският комитет по правно сътрудничество към Съвета на Европа ще бъде информиран за тълкуването и прилагането на тази конвенция.

2. В случай на спор между страните по тълкуването или прилагането на тази конвенция те търсят уреждане на спора чрез преговори или някакво друго мирно средство по техен избор, включително отнасяне на спора пред Европейския комитет по правно сътрудничество, пред арбитражен съд, чиито решения са задължителни за страните, или пред Международния съд съгласно договореност между заинтересованите страни.

Член 22

Денонсиране

1. Всяка страна може по всяко време да денонсира тази конвенция чрез уведомление, адресирано до Генералния секретар на Съвета на Европа.

2. Това денонсиране влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване на уведомлението от Генералния секретар.

Член 23

Уведомления

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява държавите - членки на Съвета на Европа, държавите, подписали конвенцията, и страните по нея за:

- a) всяко подписване;
- b) депозиране на всеки документ за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване;
- c) всяка дата на влизане в сила на тази конвенция съгласно чл. 15 и 16 ;
- d) всеки друг акт, уведомление или съобщение, отнасящи се до тази конвенция.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази конвенция.

Съставена в Страсбург на 4 ноември 1999 г. на английски и френски език, като и двата текста имат еднаква сила, в един екземпляр, който ще бъде депозиран в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа ще изпрати заверени копия на всяка държава - членка на Съвета на Европа, на държавите нечленки, които са участвали в изготвянето на тази конвенция, на Европейската общност, както и на всяка държава, поканена да се присъедини към нея.